

3

Archeologisch advies

Landschapsplan Oostermaatsdijk 3 en 3A te Lettele

Kort advies Archeologie

Adviesnummer: 1186

Auteur: Damon Oogink

Datum: 03-06-2022

Archeologiebeleid

De archeologische verwachtingskaart vormt de basis voor het archeologiebeleid van de gemeente Deventer. Dit archeologiebeleid is op 28 januari 2015 door de raad vastgesteld in de vorm van een beleidskaart en een onderbouwing (zie hiervoor: Vermeulen, B., 2015¹). Het archeologiebeleid wordt zo nodig tussentijds geactualiseerd, om de door het bevoegd gezag in een selectiebesluit vrijgegeven gebieden op de beleidskaart op te nemen (zie Afb. 1). Het plangebied kent archeologische beleidswaarden 0, 1, 3 en 4. Archeologische beleidswaarden 3 en 4 zijn opgenomen in het geldende bestemmingsplan 'Chw Buitengebied Deventer 1^e herziening' en zullen ook bij een bestemmingsplanwijzing in een eventueel nieuw bestemmingsplan (of omgevingsplan) worden opgenomen.

Archeologische beleidswaarden 0 en 1.

Beleidswaarde 0 betreft zones die als gevolg van verstoringen in het verleden geen archeologische verwachting meer kennen. Omdat eventuele archeologische resten op deze locaties in een eerder stadium zijn verstoord, zorgen toekomstige bodemingrepen niet voor een verdere verstoring van het bodemarchief. Verder is er voor gekozen om aan gronden met beleidswaarde 'Waarde - Archeologie 1' geen dubbelbestemming toe te kennen. Voorwaarde bij Archeologie – Waarde 1 is wel dat voor verstoringen van boven de 10.000 m² en dieper dan 50cm onder maaiveld een meldingsplicht geldt.

Archeologische beleidswaarden/ dubbelbestemmingen 'Waarde – Archeologie 3 en 4'

Op gronden met de dubbelbestemming 'Waarde – archeologie 3' mogen werkzaamheden tot een oppervlakte van 200 m² zonder archeologische voorwaarden worden uitgevoerd. Ook werkzaamheden die niet dieper reiken dan 0,5 m zijn vrijgesteld. Bij werkzaamheden die leiden tot een verstoring tussen 200 m² en 500 m² dieper dan 0,5 m geldt een meldingsplicht. Bij werkzaamheden die leiden tot een verstoring groter dan 500 m² en dieper dan 0,5 m dient bij de aanvraag een archeologisch rapport te worden overlegd. Op basis van dit rapport kunnen voorwaarden aan de vergunning worden verbonden.

Op gronden met de dubbelbestemming 'Waarde – archeologie 4' mogen werkzaamheden tot een oppervlakte van 100 m² zonder archeologische voorwaarden worden uitgevoerd. Ook werkzaamheden die niet dieper reiken dan 0,5 m zijn vrijgesteld. Bij werkzaamheden die leiden tot een verstoring tussen 100 m² en 200 m² dieper dan 0,5 m geldt een meldingsplicht. Bij werkzaamheden die leiden tot een verstoring groter dan 200 m² en dieper dan 0,5 m dient bij de aanvraag een archeologisch rapport te worden overlegd. Op basis van dit rapport kunnen voorwaarden aan de vergunning worden verbonden.

¹ Vermeulen, 2015.

Omvang van de ingreep

Werkzaamheden waarmee bodemroerende activiteiten gepaard kunnen gaan, bestaan uit het volgende: sloop van een aantal schuren, nieuwbouw van een woning, de aanleg van twee wadi's, het aanplanten van een aantal bomen.² De exacte aard en omvang (met name diepte) van de bodemroerende activiteiten die gepaard gaan met de werkzaamheden is nog niet bekend. Hierover kunnen echter wel enige globale uitspraken gedaan worden:

Bodemroerende activiteiten zijn globaal te verdelen in twee zones:

Bodemroerende activiteiten ter plaatse van zone met beleidswaarde 0: In deze zone zullen bodemingrepen niet zorgen voor een verdere verstoring van het bodemarchief en zullen dan ook geen archeologische voorwaarden gesteld worden. Bodemroerende activiteiten in deze zone betreffen in geheel de sloop van de schuren (ca. 932 m²) en grotendeels de nieuwbouw van de woning (ca. 139 m² van 155 m²). In totaal beslaat het oppervlak van bodemroerende activiteiten in de zone met beleidswaarde 0 ca. 1.071 m².

Bodemroerende activiteiten in de zone met beleidswaarden 1, 3 en 4: In deze zone kunnen bodemingrepen zorgen voor verstoring van het bodemarchief en eventueel aanwezige archeologische resten. In deze zone kunnen afhankelijk van de aard en omvang van de werkzaamheden archeologische voorwaarden gesteld worden. Bodemroerende activiteiten in deze zone betreffen de aanleg van de wadi's (ca. 292 m²) en bomen³ (ca. 29 m²) en voor een klein deel de nieuwbouw van de woning (ca. 16 m² van 155 m²). De bodemroerende activiteiten in deze zone beslaan gezamenlijk een oppervlak van ca. 336 m². Dit oppervlak is verdeeld over de drie beleidswaarden. De beleidswaarden zijn cumulatief, dat wil zeggen dat een zone met beleidswaarde 4 ook beleidswaarde 3 (2) en 1 heeft. Voor deze ingreep geldt daarmee dat voor beleidswaarde 1 een verstoringsoppervlak van 336 m² geldt. Bij beleidswaarde 3 geldt dan een oppervlak van 173 m² en bij beleidswaarde 4 geldt dan een oppervlak van 12 m². In geen van de bovenstaande gevallen zullen de vrijstellingsgrenzen van de beleidswaarden overschreden worden. In dat geval zullen dus geen archeologische voorwaarden aan de werkzaamheden en/of de omgevingsvergunning bouwen worden verbonden.

Archeologische verwachting

De gehanteerde beleidswaarden zijn gebaseerd op de fysisch geografische- en historische context. In de bodem wordt hier rekening gehouden met de aanwezigheid van een dekzandrug op relatief geringe diepte, maar ook met een dalvormige laagte. Vanwege de gunstige ligging en goede bewoonbaarheid zijn (hoge) dekzandruggen sinds de prehistorie in trek als woonplaatsen. In principe geldt voor (hoge) dekzandruggen een hoge archeologische verwachting voor bewoningssporen uit alle archeologische tijdsperioden. Dalvormige laagten daarentegen zijn de laaggelegen natte delen van het dekzandlandschap, die waarschijnlijk lange tijd ongeschikt waren voor bewoning. Waarschijnlijk zijn deze locaties pas in de late middeleeuwen of nieuwe tijd ontgonnen. In deze zones geldt een lage archeologische verwachting voor bewoningssporen uit de prehistorie t/m vroege middeleeuwen.⁴

Tevens blijkt in het plangebied sprake te zijn van een historische boerderijplaats (centrum en buffer). Het betreft de boerderijplaats 'Gooierveld', waarschijnlijk tussen 1832 en 1900 ontstaan. Direct rondom deze boerderij (buffer) geldt een zeer hoge verwachtingskans op het aantreffen van resten

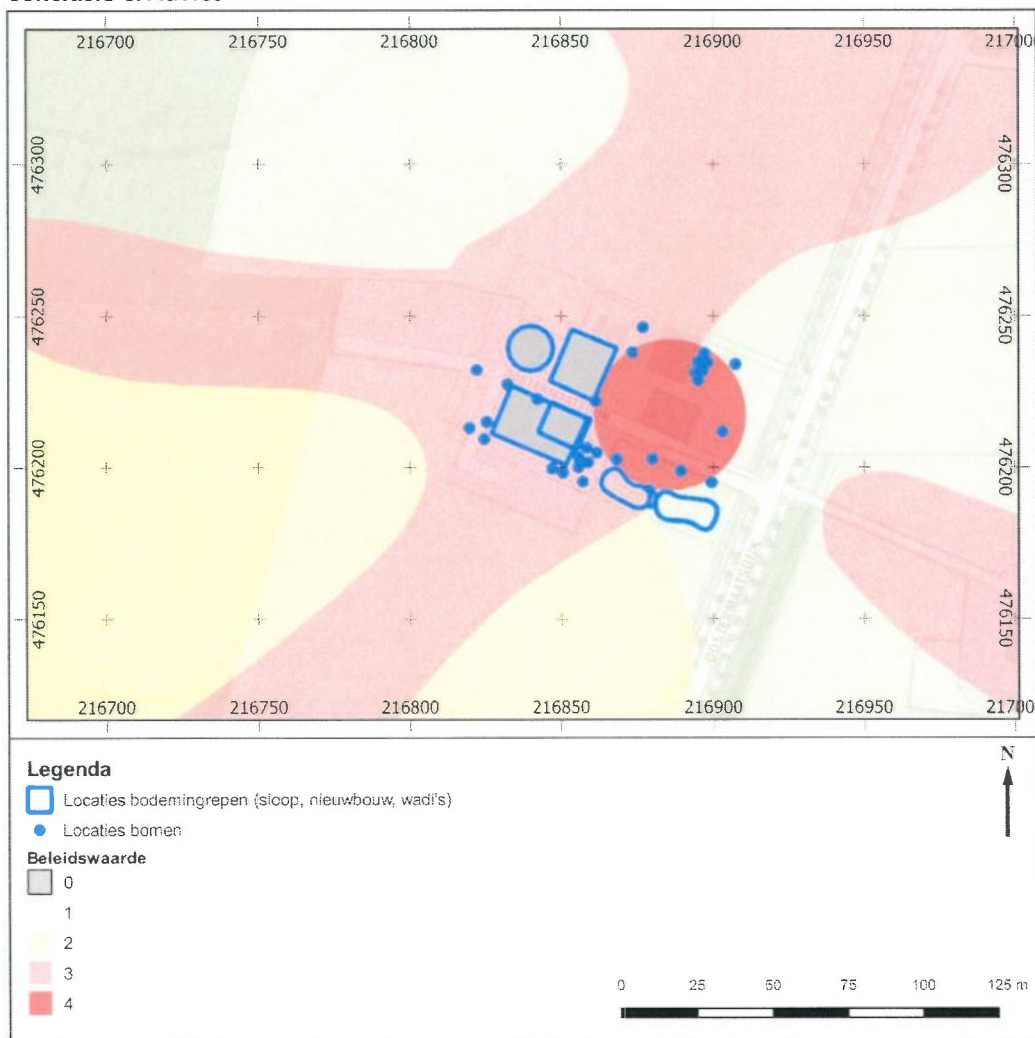
² Bij de aanleg van de bomen wordt uitgegaan van een plantgat van 1 x 1 x 1 m.

³ Bij de aanleg van de bomen wordt uitgegaan van een plantgat van 1 x 1 x 1 m.

⁴ Willemsse *et. al.*, 2013, 128 – 129.

in relatie met de boerderijplaats (of diens voorgangers). De meeste ingrepen liggen echter buiten deze buffer.

Conclusie & Advies

Afb. 1: Plangebied op archeologische beleidskaart gemeente Deventer (2015).

Op dit moment is de omvang van toekomstige verstoringen nog niet exact te bepalen, er ontbreken namelijk funderingstekeningen en maten (dieptes). Op basis van het oppervlak (waarbinnen de bodemroerende ingrepen plaatsvinden) kan echter reeds een conclusie worden getrokken:

Bodemingrepen gepaard met de sloop van de schuur (ca. 932 m²) zullen plaatsvinden in een zone met beleidswaarde '0'. Het grootste deel van de bodemingrepen gepaard met de nieuwbouw (ca. 139 van 155 m²) zal hier ook plaatsvinden. In deze zone worden door eerdere verstoring van het bodemarchief geen archeologische resten meer verwacht. Hier zullen geen archeologische voorwaarden aan bodemingrepen worden verbonden.

Het overige deel van de bodemingrepen gaan gepaard met de aanleg van (een klein deel van de) nieuwbouw, wadi's en bomen. Dit deel van de bodemingrepen is slechts beperkt in omvang (ca. 336 m²) en verdeeld over drie beleidswaarden: ca. 336 m² in beleidswaarde 1, ca. 173 m² in beleidswaarde 3 en ca. 12 m² in beleidswaarde 4. Het beperkte aantal bodemingrepen in

beleidswaarden 1, 3 en 4 zal de vrijstellingsgrenzen niet overschrijden. Werkzaamheden hier kunnen ook zonder archeologische voorwaarden uitgevoerd worden.

Indien plannen worden aangepast, kan een nieuwe toets aan de regels in het bestemmingsplan nodig zijn.

Literatuur

Vermeulen, B., 2015. *Onderbouwing vrijstellingsgrenzen Archeologie. Van verwachting naar beleid.* (Interne Rapportages Archeologie Deventer 74), Deventer.

Willemse, N.W., L.J. Keunen, L.M.P. van Meijel & T. Bouma, 2013. *...Die plaatsen, welke in de Douwelerkolk verdronken zijn... Fysisch- en historisch-geografische bouwstenen voor een archeologische verwachtingskaart van de gemeente Deventer* (RAAP Rapport 2571), Weesp.